

XI

ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA

- XI.1. Żłobki
- XI.2. Informacje ogólne o opiece zdrowotnej
- XI.3. Pomoc społeczna
- XI.4. Świadczenia socjalne

XI.1. Żłobki

Prowadzenie i utrzymanie żłobków samorządowych należy do zadań własnych Gminy Miejskiej Kraków, ale nie jest zadaniem obowiązkowym, jak np. w przypadku prowadzenia przedszkoli i szkół. Na realizację tego zadania w 2010 roku w budżecie Miasta Krakowa została zabezpieczona dotacja w wysokości 16 505 000 PLN (fundusz płac pracowników żłobków), co w przeliczeniu na utrzymanie 1 dziecka w żłobku dało kwotę ok. 764 PLN miesięcznie. Do tych kosztów doszły środki przeznaczone na bieżące remonty w ramach zadań powierzonych dzielnic (w 2010 roku – 187 tys. PLN) oraz środki przeznaczone na modernizację i realizację tzw. programu dostosowawczego (w 2010 roku – 1 mln PLN, z czego 810 tys. PLN zostało przeznaczone na likwidację skutków wybuchu w Żłobku Nr 30).

W 2010 roku Gmina Miejska Kraków prowadziła 22 żłobki, do których uczęszczało średnio 1 800 dzieci. Opłata za miesięczny pobyt dziecka w żłobku – ustalana przez Radę Miasta Krakowa (13% minimalnego wynagrodzenia za pracę) – w 2010 roku wynosiła 181,18 PLN. Rodzice lub opiekunowie dziecka ponoszą także odpłatność za wyżywienie, ustalaną wspólnie z przedstawicielami rodziców w każdej placówce odrębnie (kwota od 5 do 6 PLN dziennie za każde dziecko, czyli średnio miesięcznie ok. 120 PLN).

Tabela XI.1. Informacje na temat żłobków w latach 2009-2010

	2009	2010	Wskaźnik zmian (2009=100)
Liczba żłobków	22	22	100
Liczba dzieci uczęszczających do żłobków ogółem	1 650	1 800	109
Średnia liczba dzieci w placówce	75	82	109
Liczba oddziałów w żłobkach	66	66	100
Liczba etatów	387	402	104
Wydatki na żłobki (w PLN) ¹	17 361 000	17 781 200	102
Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w PLN)	877	823	94
Wysokość czesnego (w PLN)	165,88	181,18	109

¹ w kwotę wliczono dotację oraz tzw. zadania powierzone i priorytetowe dzielnic, a także środki inwestycyjne

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

Tabela XI.2. Finansowanie żłobków przez Rady Dzielnic – zadania powierzone w latach 2008-2010 (w PLN)

Zadania powierzone	2008	2009	2010
Remonty	136 600	139 550	97 000
Kontrole stanu technicznego oraz awarie	92 500	114 750	90 000
Ogółem	229 100	254 300	187 000

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

Tabela XI.3. Finansowanie żłobków przez Rady Dzielnic – zadania priorytetowe w latach 2009-2010 (w PLN)

Placówki oświatowo- wychowawcze	Nr żłobka w 2009	Nr żłobka w 2010	Wydatkowane środki w 2009	Wydatkowane środki w 2010
ZEO ¹ Południe	31, 32		38 000	
ZEO Wschód	12, 27		25 000	
ZEO Zachód	2, 14, 18, 30		43 700	
Żłobki samobilansujące		12, 19, 23, 27, 30, 33		89 200
Ogółem			106 700	89 200

¹ ZEO – Zespół Ekonomiki Oświaty

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

Tabela XI.4. Inwestycje – realizacja tzw. programów dostosowawczych w latach 2009-2010 (w PLN)

Placówki oświatowo- wychowawcze	Nr żłobka w 2009	Nr żłobka w 2010	Wydatkowane środki w 2009	Wydatkowane środki w 2010
ZEO ¹ Południe	23, 28, 31, 32		251 000	
ZEO Wschód	5, 6, 7, 12, 13, 22, 27		300 000	
ZEO Zachód	14, 19, 21, 25, 30		280 000	
Placówki samobilansujące	18, 20, 24, 33	6, 18, 20, 22, 24, 33	169 000	190 000
Wybuch Żłobka Nr 30		30		810 000
Ogółem			1 000 000	1 000 000

¹ ZEO – Zespół Ekonomiki Oświaty

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

XI.2. Informacje ogólne o opiece zdrowotnej

Ambulatoryjne usługi medyczne są wykonywane przede wszystkim przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, indywidualne lub grupowe (specjalistyczne) praktyki lekarskie oraz poradnie przyszpitalne. Świadczenia te są udzielane na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Niezależnie od powyższych jednostek w Krakowie działa szereg prywatnych gabinetów lekarskich, głównie specjalistycznych, które nie miały w 2010 roku zawartych umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej przysługujących osobom objętym powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym w NFZ (tzw. kontrakty).

Wszystkie podmioty świadczące na terenie Krakowa usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w ramach umów z NFZ zabezpieczają opiekę ambulatoryjną w godzinach nocnych i w dni świąteczne poprzez dyżury własne lub zlecone innym zakładom opieki zdrowotnej (pełna informacja na ten temat winna znajdować się w widocznym miejscu na terenie danej jednostki). Ponadto pod numerem Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej (CTIM) – 12 661 22 40, finansowanego z budżetu Miasta Krakowa, pacjent może uzyskać informację, gdzie mogą być udzielane świadczenia ambulatoryjne w porze nocnej, w niedziele i święta. Pod numerem CTIM można uzyskać także szereg innych informacji dotyczących m.in.: rodzajów świadczeń zdrowotnych oferowanych przez jednostki systemu zdrowotnego działające na terenie Krakowa, programów zdrowotnych i ich realizatorów, miejsc pobytu chorych zabieranych przez karetki pogotowia, aptek dyżurnych oraz placówek świadczących pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Tabela XI.5. Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Liczba przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich ogółem, z tego:	487	466	483	488
zakłady publiczne	61	66	64	62
w zakładach niepublicznych	356	361	389	400
prywatne praktyki lekarskie – kontrakt z NFZ	70	39	30	26

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XI.6. Liczba porad udzielonych w poradniach specjalistycznych w latach 2009-2010

	2009	2010
Chorób wewnętrznych – ogółem, w tym:	936 839	1 111 460
alergologiczna	129 432	125 586
diabetologiczna	78 445	81 603
nefrologiczna	31 388	29 964
kardiologiczna	233 176	265 005
medycyny nuklearnej	2 774	0
Innych specjalności zachowawczych – ogółem, w tym:	794 560	1 061 202
dermatologiczna	175 628	194 827
neurologiczna	195 895	259 494
onkologiczna	104 911	119 967
rehabilitacyjna	110 927	107 762
chorób zakaźnych	50 059	37 790
Opieki nad matką i dzieckiem – ogółem, w tym:	464 039	527 094
pediatryczna	40 872	45 717
neonatologiczna	8 641	7 537
ginekologiczno-położnicza	412 818	473 702
Zabiegowe – ogółem, w tym:	1 161 694	1 319 623
chirurgii ogólnej	219 935	242 241
chirurgii onkologicznej	29 745	30 595
urazowo-ortopedyczna	202 505	206 840
okulistyczna	323 903	348 706
otolaryngologiczna	223 344	310 704
urologiczna	103 176	114 354
Stomatologiczne, w tym:	1 052 499	1 100 486
ortodontyczne	97 399	90 804
protetyki stomatologicznej	76 957	64 163
chirurgii stomatologicznej	121 482	120 682

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Tabela XI.7. Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego w wybranych grupach zawodowych z wykształceniem średnim w 2010 roku¹

	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	Ogółem	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy	
		razem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Pielegniarki, w tym:	5 628	4 644	4 222	4 610
o niepełnych kwalifikacjach	6	3	2	3
Położne	732	496	474	533
Technicy dentyści	63	56	52	47
Technicy farmaceutycy	76	76	73	76
Technicy elektroniki medycznej	43	23	19	22

	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	Ogółem	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy		
		razem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Technicy/laboranci analityki medycznej	283	259	233	264
Technicy/analitycy elektroradiologii	524	413	387	410
Technicy fizjoterapii	255	211	194	232
Technicy biomechaniki	1	1	1	1
Technicy masażyści, w tym:	119	99	68	105
niewidomi	64	55	39	57
Instruktorzy higieny	17	17	17	17
Instruktorzy terapii zajęciowej	44	39	32	37
Dietetycy (tylko z wykształceniem średnim)	167	160	154	157
Higienistki szkolne	49	39	28	42
Higienistki stomatologiczne	134	106	75	121
Asystentki stomatologiczne	161	125	86	138
Ortoptyści	17	14	11	16
Technicy ortopedzi	1	1	0	0
Opiekunki dziecięce	133	133	124	133
Ratownicy medyczni	438	221	204	264

¹ z uwagi na sposób gromadzenia danych nie ma możliwości rozdzielenia zakładów publicznych i niepublicznych

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Tabela XI.8. Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego z wykształceniem wyższym w 2010 roku¹

	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	Ogółem	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy		
		razem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Lekarze, w tym:	7 804	3 719	2 673	3 589
kobiety	4 460	2 271	1 697	2 294
Lekarze stomatolodzy, w tym:	942	612	254	545
kobiety	709	476	184	452
Farmaceuci, w tym:	96	95	87	93
kobiety	78	77	71	77
Analitycy medyczni, w tym:	231	216	191	214
kobiety	215	200	177	200
Zatrudnieni w pracowniach diagnostycznych (osoby nie wymienione w wierszach powyżej)	331	278	248	278
Pielęgniarki z wyższym wykształceniem, w tym:	2 027	1 745	1 663	1 758
z dyplomem mgr pielęgniarstwa	853	717	669	709
Położne z wyższym wykształceniem, w tym:	296	199	194	224
z dyplomem mgr położnictwa	57	16	15	20
Rehabilitanci z wyższym wykształceniem w tym:	250	200	164	204
mgr rehabilitacji	233	190	157	192

	Ogółem	Pracujący		Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
		razem	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Fizjoterapeuci z wyższym wykształceniem, w tym:	337	277	232	278
z dyplomem mgr fizjoterapii	306	248	207	249
Technolodzy żywności i żywienia	20	18	16	17
Psycholodzy	526	336	180	300
Logopedzi	57	28	10	24
Personel techniczny obsługujący aparaturę medyczną	76	56	47	53

¹ z uwagi na sposób gromadzenia danych nie ma możliwości rozdzielenia zakładów publicznych i niepublicznych

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

XI.2.1. Stacjonarna opieka zdrowotna – leczenie zamknięte

W 2010 roku na terenie Krakowa działało 16 publicznych (13 szpitali ogólnych, 1 szpital psychiatryczny i 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze) oraz 26 niepublicznych zakładów stacjonarnej opieki zdrowotnej (15 zakładów ogólnych, 3 psychiatryczne, 7 zakładów opiekuńczo-leczniczych i 1 zakład opieki hospicyjnej). Z dniem 1 lipca 2010 roku Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera został przekształcony w niepubliczny ZOZ pod nazwą Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, w związku z powyższym w szpitalach publicznych będą wykazani tylko leczeni w I półroczu 2010 roku, natomiast w szpitalach niepublicznych wykazani są leczeni w II półroczu oraz liczba łóżek i zatrudnieni w dniu 31 grudnia 2010 roku.

Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym następujące jednostki leczenia zamkniętego:

- Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza
- Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – oddział opieki paliatywnej przy ul. Wielickiej 267

Tabela XI.9. Placówki leczenia zamkniętego w latach 2009-2010

	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	Szpitale ogólne – publiczne (w tym resortowe)		Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego		Zakłady niepubliczne (w tym psychiatryczne)		Publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo-lecznicze, hospicja	
Liczba szpitali ¹	14 (2)	13 (2)	1	1	17 (3)	18 (3)	10 ²	10²
Liczba łóżek	4 886 ⁷	4 207⁷	813	828	522 (80)	1 128 (83)	940	979
Zatrudnienie ^{3 i 7}								
Lekarze	1 981 ⁴	1 761⁴	81	82	138 ⁴ (2)	406⁴ (1)	36 ⁵	44⁵
Pielęgniarki i położne	4 534 ⁴	3 993⁴	349	327	246 ⁴ (3)	866⁴ (4)	302 ⁵	339⁵
Liczba pacjentów ⁶	231 383	210 354	8 663	8 676	24 689 (837)	38 792 (854)	2 039	2 142

¹ wykazano liczbę szpitali i zakładów opieki zdrowotnej z oddziałami szpitalnymi

² w tym 1 zakład opiekuńczo-leczniczy o profilu psychiatrycznym

³ pełnozatrudnieni na umowy o pracę w szpitalach jako jednostce organizacyjnej

⁴ łącznie z zatrudnionymi na umowy cywilnoprawne w wymiarze nie mniejszym niż 40 godzin tygodniowo

⁵ pracujący w osobach – zatrudnienie na podstawie stosunku pracy i umowy cywilnoprawnej

⁶ bez ruchu międzyoddziałowego

⁷ bez danych ze szpitali resortowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MZ-29, MZ-29A, MZ-30 – Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Tabela XI.10. Placówki lecznictwa zamkniętego – liczba łóżek ogółem oraz liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków w 2010 roku

Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków ¹
Placówki publiczne		
Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla, ul. Skarbowa 4	377	-
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego, os. Na Skarpie 66	557	48
Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza, ul. Prądnicza 35-37	399	47
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złota Jesień 1 (od 1 lipca 2010 roku zmiana statusu na NZOZ)	-	-
Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II, ul. Prądnicza 80	526	-
Wojewódzki Szpital Okulistyczny, ul. Dożynkowa 61	60	-
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika, ul. Strzelecka 2	120	-
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – Oddział Szpitalny, ul. Wielicka 265	27	-
Krakowskie Centrum Rehabilitacji, al. Modrzewiowa 22	100	-
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, ul. Wielicka 265	574	-
Szpital Uniwersytecki w Krakowie, ul. Kopernika 36	1 267	30
Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej, ul. Garncarska 11	200	-
Ogółem placówki publiczne	4 207	125
Placówki publiczne i resortowe		
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ, ul. Wrocławska 1-3 (jednostka MON)	b.d.	b.d.
Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA, ul. Kronikarza Galla 25	b.d.	b.d.
Ogółem placówki publiczne i resortowe	4 207	125
Szpital ogólnie niepubliczne		
Szpital Zakonu Bonifratrów im. św. J. Grandego, ul. Trynitaraska 11	118	-
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złotej Jesieni 1	571	17
Centrum Medyczne „Ujastek” Sp. z o.o., ul. Ujastek 3	25	-
NZOZ Szpital na Siemiradzkiego im. R. Czerwiakowskiego, ul. Siemiradzkiego 1	50	45
FEMINA Prywatne Centrum Diagnostyczno-Operacyjne Ginekologii i Położnictwa, ul. Zagaje 67	11	-
Szpital Położniczo-Ginekologiczny „Ujastek” Sp. z o.o., ul. Ujastek 3	79	47
NZOZ Centrum Chirurgiczne Nowa Huta Sp. z o.o., ul. Ujastek 3	16	-
Specjalistyczne Centrum Diagnostyczno-Zabiegowe „Medicina” Sp. z o.o., ul. Rogozińskiego 12	12	-
NZOZ „OrtoMed” Ośrodek Chirurgii Rekonstrukcyjnej Narządu Ruchu, ul. Lubicz 25/6	14	-
NZOZ Centrum Dializ Fresenius Nephrocare II, os. Złotej Jesieni 1	36	-
NZOZ „Scanmed Strefa Medyczna Uniwersum”, ul. Armii Krajowej 5	64	-
NZOZ ORTOPEDICUM, ul. Koło Strzelnicy 3	33	-
NZOZ „Art-Medicina”, os. Złotej Jesieni 1	2	-
Centrum Ortopedyczno-Rehabilitacyjne ARTROMED, ul. Reymonta 22	13	-
NZOZ Przychodnia Diagnostyczno-Lekarska „CenterMed”, Tarnów, Plac Sobieskiego 2, działalność stacjonarna w Krakowie, ul. św. Łazarza	1	-
Ogółem szpitale ogólnie niepubliczne	1 045	109
Szpital psychiatryczne niepubliczne		
Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego, ul. Babińskiego 29	828	-
Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny „DOM MONARU”, ul. Suchy Jar 4	40	-

Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków ¹
Ośrodek Lecznico-Rehabilitacyjny dla Osób Uzależnionych od Środków Odurzających, ul. Suchy Jar 4a	15	-
Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby „DOM GWAN”, ul. Nadbrzezie 25	28	-
Ogółem szpitale psychiatryczne niepubliczne	83	-
Publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo-lecznicze i hospicja		
NZOZ Ośrodek Opieki Hospicyjnej TPCH HOSPICIUM, ul. Fatimska 17	30	-
Zakład Usług Medyczno-Rehabilitacyjnych Zarządu Okręgowego PCK, os. Złotej Jesieni 1	44	-
NZOZ Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Czwórka”, os. Młodości 9	83	-
NZOZ Zakład Opiekuńczo-Lecznicy nr 1 (dawny Neomedica), ul. Prądnicka 36	35	-
NZOZ „BONA-MED” Sp. z o.o., ul. Siemaszki 17	98	-
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Felicjanek, ul. Kollątaja 7	72	-
NZOZ „DOM-MED”, ul. Helclów 2	110	-
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Serdeczna Troska” NZOZ, ul. Ujastek 3	120	-
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, ul. Wielicka 267		
oddział o profilu ogólnym	342	-
oddział o profilu psychiatrycznym	45	-
Ogółem publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo-lecznicze i hospicja	979	-

¹ na liczbę miejsc składa się liczba łóżeczek i inkubatorów
 ZOZ – Zakład Opieki Zdrowotnej
 NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
 SP ZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MZ-29, MZ-29A, MZ-30- Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Tabela XI.11. Nakłady Gminy Miejskiej Kraków na inwestycje i zakupy w jednostkach opieki zdrowotnej w latach 2008-2010 (w PLN)

	2008	2009	2010
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego	6 949 298	5 410 951	5 896 000
Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza	9 130 105	5 992 730	6 269 122
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	960 000	1 000 000	900 000
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy	0	0	70 000
Szpital Uniwersytecki	0	249 729	0
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	222 009	86 704	0
Żłobki samorządowe – realizacja programów dostosowawczych	1 200 000	1 000 000	1 000 000
Ogółem	18 461 412	13 740 114	14 135 122

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

XI.2.2. System Państwowego Ratownictwa Medycznego – Centra Powiadamiania Ratunkowego

Zgodnie z Ustawą z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (PRM) (Dz. U. z 2006 r., Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2007 roku nadzór nad systemem na terenie kraju sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia. Planowanie, organizowanie, koordynowanie oraz nadzór nad systemem na terenie województwa jest natomiast zadaniem wojewody.

Na obszarze województwa małopolskiego Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego (WCPR) zlokalizowane jest w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, ul. Basztowa 22, jako jednostka organizacyjna Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Obecnie obejmuje ona 12 stanowisk z możliwością dalszej rozbudowy. W skład zespołu dyżurującego wchodzi trzech operatorów numeru alarmowego 112 i jeden funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej. W strukturze WCPR znajduje się także powstałe w 2009 roku Centrum Powiadamiania Ratunkowego dla Krakowa i powiatu krakowskiego.

Jednostkami Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego są tzw. szpitalne oddziały ratunkowe (SOR) oraz zespoły ratownictwa medycznego (karetki), do których zalicza się również lotnicze zespoły ratownictwa medycznego. Zespoły ratownictwa medycznego dzielą się na:

- zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz Systemu PRM oraz pielęgniarka Systemu PRM lub ratownik medyczny – symbol S
- zespoły podstawowe, w skład których wchodzi co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka Systemu PRM lub ratownik medyczny – symbol P

Lotniczy zespół ratownictwa medycznego składa się co najmniej z trzech osób, w tym co najmniej z: jednego pilota zawodowego, lekarza Systemu PRM oraz ratownika medycznego lub pielęgniarki Systemu PRM.

Zespoły ratownictwa medycznego działają w ramach Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego (obszar byłych dzielnic: Śródmieście, Krowodrza i Podgórze) oraz Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego w Krakowie (obszar byłej dzielnicy Nowa Huta). Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) Lotnicze Pogotowie Ratunkowe na terenie całego kraju dysponuje 17 jednostkami, z których 1 umiejscowiona jest w Balicach i obsługuje całe województwo małopolskie (zasięg jej działania wynosi do 100 km; dysponuje 1 śmigłowcem ratowniczym).

Z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, które zostały ujęte w planie.

Szpitalne, w których w 2010 roku działały szpitalne oddziały ratunkowe:

- Szpital Uniwersytecki, ul. Kopernika 21
- Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego, os. Na Skarpie 66
- Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza, ul. Prądnicka 35-37
- Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera, os. Złotej Jesieni 1
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej MSWiA, ul. Kronikarza Galla 25
- 5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ, ul. Wrocławska 1-3
- Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, ul. Wielicka 265

XI.2.3. Profilaktyka i promocja zdrowia

W dniu 2 grudnia 2009 roku podjęta została Uchwała Nr LXXXVII/1144/09 Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków” na lata 2010-2012, która stanowi kontynuację realizacji celów operacyjnych zawartych we wcześniejszych uchwałach RMK dotyczących Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków” 2004-2006 i Miejskiego Programu Ochrony i Promocji Zdrowia „Zdrowy Kraków” 2007-2009.

W 2010 roku z programów skorzystało 31 141 mieszkańców Miasta Krakowa, tj. o 10 085 osób mniej niż w 2009 roku. W 2010 roku na realizację programów przeznaczono kwotę 2 321 300 PLN. W stosunku do zaangażowanej kwoty na wszystkie programy miejskie plan wykonano w 99,6%.

Tabela XI.12. Programy profilaktyczne realizowane przez Gminę Miejską Kraków w roku 2010

Miejskie programy zdrowotne	Kwota przeznaczona w roku 2010 (w PLN)	Liczba osób objętych badaniem	Liczba udzielonych świadczeń
Program profilaktyki prewencji otyłości, cukrzycy typu 2, nadciśnienia i miażdżycy	250 000	4 060	4 995
Program edukacyjno-profilaktyczny wczesnego wykrywania raka piersi	250 000	2 041	2 041
Program wczesnego wykrywania raka jelita grubego	100 000	163	733
Program profilaktyki tarczycy u kobiet	100 000	918	1 654
Program prewencji raka prostaty	50 000	1 018	1 023

Miejskie programy zdrowotne	Kwota przeznaczona w roku 2010 (w PLN)	Liczba osób objętych badaniem	Liczba udzielonych świadczeń
Program profilaktyki układu oddechowego, w tym astmy oskrzelowej	50 000	331	1 295
Program szczepień przeciw grypie dla osób po 65. roku życia	179 981	5 652	5 652
Profilaktyka zakażeń pneumokokowych w grupie wcześniaków, zamieszkałych na terenie Miasta Krakowa	100 000	260	846
Profilaktyka zakażeń pneumokokowych i meningokokowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w żłobkach i przedszkolach	200 000	1 249	3 750
Program profilaktyki astmy i alergii młodzieży szkolnej	150 000	6 858	8 941
Program profilaktyki wad postawy	100 000	2 252	3 067
Program profilaktyki próchnicy u dzieci	120 000	1 148	2 684
Program profilaktyki i edukacji przedporodowej „Szkoła rodzenia”	106 300	338	338
Program poprawy dostępności do świadczeń zdrowotnych dla dzieci niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie: szczepień ochronnych przeciw grypie, profilaktyki próchnicy oraz profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem	200 000	545	2 518
Program profilaktyki następstw dysplazji stawów biodrowych	200 000	2 510	2 666
Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych	90 000	227	776
Wsparcie w procesie dorastania	75 000	1 571	1 571
Ogółem	2 321 300	31 141	44 550

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

W roku 2010 Dzielnice Miasta Krakowa przeznaczyły na profilaktykę i promocję zdrowia kwotę 312 500 PLN, z której wydały 99,76% (tj. 311 739,90 PLN). Z programów skorzystało 7 629 osób (wobec 9 078 mieszkańców w 2009 roku). Najwięcej środków na zadania związane z profilaktyką i promocją zdrowia przeznaczyły Dzielnice II, XV, VI i V. Żadnych środków na ten cel nie przeznaczyły Dzielnice IV, X, XI, XIII, XVI i XVII.

Tabela XI.13. Kwoty wydatkowane przez Dzielnice na profilaktykę i promocję zdrowia w latach 2009-2010 (w PLN)

Dzielnica	2009	2010
I Stare Miasto	29 998,00	24 975,00
II Grzegórzki	40 967,00	45 928,40
III Prądnik Czerwony	0	3 990,00
IV Prądnik Biały	0	0
V Krowodrza	45 970,00	37 894,50
VI Bronowice	43 886,00	39 908,00
VII Zwierzyniec	39 976,00	31 000,00
VIII Dębniki	28 845,00	19 584,00
IX Łagiewniki – Borek Fałęcki	10 480,00	10 500,00
X Swoszowice	6 000,00	0
XI Podgórze Duchackie	29 640,00	0
XII Bieżanów – Prokocim	29 996,00	8 000,00
XIII Podgórze	14 885,00	0
XIV Czyżyny	32 975,00	30 000,00

Dzielnica	2009	2010
XV Mistrzejowice	39 415,00	39 960,00
XVI Bieńczyce	0	0
XVII Wzgórza Krzesławickie	0	0
XVIII Nowa Huta	3 978,00	20 000,00
Ogółem	397 011,00	311 739,90

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK

XI.2.4. Profilaktyka uzależnień

Gmina Miejska Kraków podejmowała działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA) oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na 2010 rok, które obejmowały:

- dbanie o dostępność terapii dla uzależnionych w Krakowie
- zapewnianie pomocy psychoterapeutycznej osobom żyjącym z alkoholikiem – współmałżonkom, dzieciom, rodzinom
- podejmowanie działań zmierzających do sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego – współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- prowadzenie edukacji publicznej poprzez realizację dużych kampanii społecznych
- redukcję społecznych szkód wynikających z picia alkoholu poprzez nadzór nad działaniem Izby Wyrzeźwień (od 2010 roku Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień)

Tabela XI.14 Liczba pacjentów (z podziałem na płeć i wiek) uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych, którzy podjęli terapię w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w 2010 roku

Wyszczególnienie	Płeć	Wiek				Ogółem
		< 21	22-35	36-60	> 60	
Uzależnieni od alkoholu	K	1	119	439	41	600
	M	26	384	1 265	326	2 001
	Ogółem	27	503	1 704	367	2 601
Uzależnieni od narkotyków	K	7	29	26	0	62
	M	28	114	51	0	193
	Ogółem	35	143	77	0	255
Uzależnieni od alkoholu i narkotyków	K	4	54	34	2	94
	M	16	144	86	0	246
	Ogółem	20	198	120	2	340
Uzależnieni od nikotyny	K	7	4	10	2	23
	M	7	7	25	1	40
	Ogółem	14	11	35	3	63
Uzależnieni od gier hazardowych i internetu	K	6	12	10	1	29
	M	10	34	26	0	70
	Ogółem	16	46	36	1	99
Uzależnieni z zaburzeniami psychoorganicznymi (podwójna diagnoza)	K	1	8	16	5	30
	M	3	17	35	16	71
	Ogółem	4	25	51	21	101
Współuzależnieni (członkowie rodzin osób uzależnionych)	K	133	154	398	70	755
	M	127	30	43	8	208
	Ogółem	260	184	441	78	963

Wyszczególnienie	Płeć	Wiek				Ogółem
		< 21	22-35	36-60	> 60	
DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików)	K	44	440	94	1	579
	M	12	148	31	3	194
	Ogółem	56	588	125	4	773
Ofiary przemocy domowej	K	90	41	51	8	190
	M	97	2	4	0	103
	Ogółem	187	43	55	8	293
Sprawcy przemocy domowej (program korekcyjno-terapeutyczny)	K	0	0	1	0	1
	M	2	17	15	2	36
	Ogółem	2	17	16	2	37
Pijący ryzykownie (ale jeszcze nie uzależnieni), w tym dzieci i młodzież	K	73	113	31	8	225
	M	91	137	83	2	313
	Ogółem	164	250	114	10	538
Uzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	K	1	29	82	12	124
	M	2	41	97	29	169
	Ogółem	3	70	179	41	293
Współuzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	K	2	17	4	0	23
	M	11	5	2	0	18
	Ogółem	13	22	6	0	41
Razem	K	369	1 020	1 199	150	2 735
	M	432	1 080	1 763	387	3 662
	Ogółem	801	2 100	2 959	537	6 397

¹ K – kobiety

² M – mężczyźni

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.2.5. Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień

W 2010 roku wzrosła liczba osób doprowadzonych do Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień (MCPU) w Krakowie – ogółem o 476 osób (do 11 546), w tym przez Policję – 72%, a przez Straż Miejską – 28%. Odnotowano 2,5% odmów przyjęcia do Centrum. Koszty działalności tej jednostki wyniosły ogółem 2 873 049 PLN (w tym dotacja 1 703 335 PLN).

Tabela XI.15. Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w latach 2009-2010

	2009	2010
Liczba osób doprowadzonych ogółem, w tym:	11 070	11 546
przyjęcia	10 822	11 262
odmowy	248	284
przez Policję	8 687	8 110
przez Straż Miejską	2 383	3 152
Koszty działalności (w PLN)	2 936 141	3 015 591
Pobyty ogółem, w tym:	10 822	11 262
małoletni	62	44
kobiety	938	1 062
bezdumni	2 812	3 035
przebywający 3 i więcej razy	4 584	4 779
cudzoziemcy	108	120

	2009	2010
z gmin na podstawie umów i porozumień	495	575
Liczba osób przebywających w MCPU ogółem, w tym:	6 219	6 395
bezdomni	884	938
przebywający 3 i więcej razy	1 449	749
Struktura społeczno-zawodowa populacji osób przebywających w MCPU		
Bezrobotni	8 890	9 729
Pracujący i rolnicy	839	768
Emeryci i renciści	791	586
Uczniowie i studenci	302	179
Przesłanki ustawy o wychowaniu w trzeźwości, które spowodowały doprowadzenie i przyjęcie do Centrum		
Wywołanie zgorszenia w miejscu publicznym	1 252 11,6%	1 360 12,08%
Zagrożenie zdrowia lub życia własnego	6 641 61,4%	6 631 58,88%
Zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich	4 674 43,2%	5 287 46,95%
Sytuacje najczęściej skutkujące doprowadzeniem do Centrum		
Leżący	5 549 51,3%	5 662 50,28%
Awantura domowa	2 717 25,1%	2 891 25,67%
Awantura w miejscu publicznym	2 065 19,1%	1 949 17,31%
Pieszcy na jezdni	180 1,7%	155 1,38%
Inne	311 2,8%	605 5,37%
Badania lekarskie oraz inne świadczenia		
Wydanie opinii o stanie zdrowia przed przyjęciem i zwolnieniem	21 892	22 240
Badanie zawartości alkoholu w organizmie	20 924	21 900
Akcje bezpośredniego ratowania życia	0	5
Skierowania do placówek służby zdrowia podczas pobytu	30	28
Skierowania do placówek służby zdrowia po wytrzeźwieniu	32	35
Pobrania krwi do badań na zlecenie Policji	7	1
Zabiegi i zaopatrzenia medyczne	448	553
Zabiegi higieniczno-sanitarne	212	280
Informacje finansowe (w PLN)		
Wysokość opłaty za pobyt	250	250
Średni koszt pobytu	271,31	267,51
Należności przypisane według rachunków	2 705 500	2 815 500
Ściągalność należności (w %)	43	35
Faktyczne koszty działalności	2 936 141	2 873 049
Dotacje z budżetu Miasta Krakowa	1 110 535	1 703 335
Dochody własne MCPU	1 167 450	1 015 373

Źródło: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

Tabela XI.16. Działalność Punktu Konsultacyjnego w latach 2009-2010

Zadania	2009	2010
Liczba osób korzystających z porad i informacji Punktu Konsultacyjnego, w tym:	11 689	11 452
osoby przebywające do wytrzeźwienia	6 219	6 203
osoby z zewnątrz	1 896	1 854
osoby uczestniczące w spotkaniach Grupy AA „Izba”	662	1 299
osoby uczestniczące w spotkaniach Rady Regionu i Intergrupy AA „Małopolska”	67	83
uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	890	-
osoby kontaktujące się telefonicznie	1 955	2 337
Informacje o szkodliwości nadużywania alkoholu	10 714	11 142
Informacje o placówkach i grupach wsparcia	8 765	11 654
Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, w tym:	8 038	8 050
dla osób z zewnątrz	1 495	1 680
Skierowania do placówek i grup samopomocowych	5 665	6 060
Porady i informacje, w tym:	8 800	8 559
dla osób z zewnątrz	1 896	1 827
Porady i informacje dla osób uzależnionych	4 783	4 530
Porady i informacje dla osób współuzależnionych	1 006	1 148
Porady i informacje dla sprawców przemocy w rodzinie	2 717	2 605
Porady i informacje dla ofiar przemocy w rodzinie	259	248
Informacje i porady dla osób bliskich	1 006	978
Informacje i porady telefoniczne (telefon informacyjny Punktu Konsultacyjnego i Telefon Zaufania Alkotel)	1 955	2 337
Udzielone informacje o pobytach, w tym:	252	403
w związku z prowadzonym postępowaniem o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	115	165
gminnym komisjom rozwiązywania problemów alkoholowych	14	20
Informacje o pobytach osób małoletnich	124	88
Spotkania grupy AA „Izba”	52	53
Spotkania Rady Regionu i grupy AA „Małopolska”	3	3
Koszty działalności, w tym:	2 936 140	3 819 714
dotacja	1 110 535	1 704 524
zatrudnienie (etaty)	30,65	38,77

Źródło: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

XI.3. Pomoc społeczna

XI.3.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2010 roku w sferze zainteresowania pomocy społecznej znalazło się 5% mieszkańców Krakowa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 21 391 rodzin (łącznie 38 271 osób). Udzielono pomocy 5 286 rodzinom z dziećmi, 2 412 rodzinom niepełnym, 5 194 rodzinom emerytów i rencistów. W celu realizacji zadań (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej) przeprowadzono 57 243 wywiady środowiskowe i wydano 145 690 decyzji administracyjnych.

Tabela XI.17. Wydatki systemu pomocy społecznej w latach 2008-2010 (w tys. PLN)

	2008	2009	2010
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez MOPS			
Wydatki bieżące, w tym:	129 916	134 301	139 018
dotacje do podmiotów niepublicznych	38 535	41 387	44 286¹
Wydatki inwestycyjne	703	2 783	109
Ogółem	130 619	137 084	139 127
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej			
Wydatki bieżące	90 279	94 362	100 220
Wydatki inwestycyjne	4 840	2 356	6 190
Ogółem	95 119	96 718	106 410
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez system pomocy społecznej ogółem			
Wydatki bieżące	220 195	228 663	239 238
Wydatki inwestycyjne	5 543	5 139	6 299
Ogółem	225 738	233 802	245 537

¹ dotacja przekazana organizacjom pozarządowym z planu finansowego MOPS i SO UMK na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Głównym celem pomocy społecznej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, a także ich integracja ze środowiskiem.

Tabela XI.18. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2009-2010

Problem	2009			2010		
	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2008=100)	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem ¹	15 486	-	100	15 407	-	99
Bezdomność	1 013	6,54	121	876	5,69	86
Potrzeba ochrony macierzyństwa	572	3,69	107	567	3,68	99
Bezrobocie	4 363	28,17	106	4 796	31,13	110
Niepelnosprawność	9 148	59,07	99	8 734	56,69	95
Długotrwała lub ciężka choroba	8 657	55,90	106	8 701	56,47	101
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	2 153	13,90	90	2 037	13,22	95
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	326	2,11	107	294	1,91	90
Alkoholizm	762	4,92	113	882	5,72	116
Narkomania	113	0,73	99	100	0,65	88
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	347	2,24	128	333	2,16	96

Problem	2009			2010		
	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2008=100)	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2009=100)
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	90	0,58	141	98	0,64	109
Przemoc w rodzinie	176	1,14	88	195	1,27	111

¹ pozycje nie sumują się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.19. Wydatki z funduszy pomocy społecznej 2010 roku według rodzajów/powodów trudnej sytuacji życiowej

Rodzaj/powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe (w PLN)
Bezdomność	876	5,69	3 325 058	6,04	3 796
Potrzeba ochrony macierzyństwa	567	3,68	1 195 217	2,17	2 108
Bezrobocie	4 796	31,13	13 118 865	23,83	2 735
Niepelnosprawność	8 734	56,69	35 026 094	63,62	4 010
Długotrwała lub ciężka choroba	8 701	56,47	30 130 661	54,73	3 463
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	2 037	13,22	5 936 204	10,78	2 914
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	294	1,91	1 777 082	3,23	6 044
Alkoholizm	882	5,72	2 352 363	4,27	2 667
Narkomania	100	0,65	295 743	0,54	2 957
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	333	2,16	630 729	1,15	1 894
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	98	0,64	330 080	0,60	3 368
Przemoc w rodzinie	195	1,27	658 709	1,20	3 378
Ogółem¹	15 407		55 055 215		3 555

¹ pozycje nie sumują się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.1. Udzielone świadczenia

Tabela XI.20. Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Miejskiej Kraków w latach 2009-2010

	2009		2010	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	4 063	14 352 857	3 901	13 851 767
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3 672	1 224 754	3 593	1 211 526
Zasiłki okresowe	7 069	7 607 237	6 931	6 814 786
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	11 136 ¹	13 131 613	10 725¹	12 074 713
zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”	9 471 ¹ 18 499 ²	9 862 152	8 082¹ 16 329²	7 496 426

	2009		2010	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	2 681	8 091 489	2 426	8 023 078
Usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi ²	19 ³	41 900	43³	197 894
Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	1	806,22	3	3 893
Posiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”	8 302	5 061 108	8 943	5 640 668

¹ liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie

² faktyczna liczba osób, które skorzystały z pomocy

³ liczba rodzin, które zostały objęte usługami (usługi skierowane są do całej rodziny, a nie tylko do niepełnosprawnego dziecka)

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Zasiłki celowe w 2010 roku przyznano między innymi na:

- zakup odzieży dla 1 295 osób, na łączną kwotę 185 356,19 PLN
- zakup opału dla 1 041 osób, na łączną kwotę 534 436,51 PLN
- zakup leków dla 1 444 osób, na łączną kwotę 228 446,10 PLN
- opłaty mieszkaniowe – za media dla 2 366 osób, na łączną kwotę 718 436,35 PLN
- opłaty czynszowe dla 613 osób, na łączną kwotę 195 977,40 PLN

Zasiłki celowe specjalne w 2010 roku przyznano na:

- zakup opału dla 768 osób, na łączną kwotę 328 376,03 PLN
- na zakup leków dla 1 227 osób, na łączną kwotę 225 696,97 PLN
- na opłaty mieszkaniowe – za media dla 2 240 osób, na łączną kwotę 649 605,96 PLN
- opłaty czynszowe dla 723 osób, na łączną kwotę 214 383,19 PLN

Tabela XI.21. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Miejskiej Kraków w latach 2009-2010

	2009		2010	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	412	1 817 600	423	2 560 000
Zasiłki celowe dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi	-	-	532¹	2 374 238
Zasiłki celowe dla rolników poszkodowanych w wyniku powodzi	-	-	119	147 019
Wypłacanie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy	-	-	2	5 854

¹ osoby, którym wypłacono pomoc z budżetu wojewody (brak informacji o osobach, którym wypłacono pomoc na ten cel ze środków własnych)

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników MOPS dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest w zakresie prawnym i psychologicznym.

Tabela XI.22. Poradnictwo prawne i psychologiczne w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba udzielonych porad prawnych	15 358	15 159	16 392
Liczba udzielonych porad psychologicznych	3 578	4 813	5 446
Liczba osób, którym udzielono porady	6 449	6 228	6 107

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.3. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców

Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. Do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej należy przygotować się uczestnicząc w szkoleniu organizowanym przez ośrodek adopcyjno-opiekuńczy.

Tabela XI.23. Rodziny zastępcze w latach 2009-2010

	2009		2010	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
Rodziny zastępcze spokrewnione	542	664	508	633
Rodziny zastępcze niespokrewnione	64	76	61	70
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – wielodzietne	-	-	-	-
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – specjalistyczne	7	7	7	7
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – o charakterze pogotowia rodzinnego	23	111	24	110
Ogółem	636	858	599¹	820

¹ jedna rodzina wykazana została w dwóch pozycjach, ponieważ ma dwoje dzieci, z których jedno jest spokrewnione, a drugie nie jest spokrewnione

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnienie
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

Tabela XI.24. Usamodzielnienie wychowanków w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą	308	257	261
Liczba wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych pomocą	195	189	190
Ogółem	503	446	451

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.4. Kluby Integracji Społecznej

W Krakowie działają dwa Kluby Integracji Społecznej (KIS), w ramach których bezrobotnym świadczona jest pomoc w postaci: poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej i doradztwa zawodowego, grupowych form pomocy oraz działań o charakterze edukacyjno-integracyjnym.

Tabela XI.25. Kluby Integracji Społecznej w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba placówek	2	2	2
Liczba uczestników	911	662	802
Liczba udzielonych porad	4 963	2 662	3 436
Liczba uczestników KIS, którzy podjęli zatrudnienie na otwartym rynku pracy	198	99	154

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

KIS, działający w strukturze MOPS, oprócz wyżej wymienionej pomocy realizuje również działania o charakterze zatrudnieniowym, czyli:

- Prace Społecznie Użyteczne – program reintegracji społeczno-zawodowej, skierowany jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i realizowany w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach oraz instytucjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Czas pracy w ramach prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin. Świadczenie dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne wypłacane jest ze środków Gminy Miejskiej Kraków w kwocie 6,30 PLN za godzinę, z czego 60% świadczenia refundowane jest z Funduszu Pracy. Prace społecznie użyteczne w Krakowie w całości są organizowane przez MOPS, przy współpracy z Grodzkim Urzędem Pracy
- Roboty publiczne – organizacja robót publicznych w rozumieniu Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wykorzystana została jako narzędzie reintegracji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych objętych pomocą społeczną. Zatrudnienie w ramach robót publicznych realizowane jest w wymiarze 0,5625 etatu przez okres 6 miesięcy. Roboty publiczne organizowane są w formach Warsztatów Reintegracji Zawodowej i Społecznej

Tabela XI.26. Liczba uczestników projektów reintegracyjnych w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Prace społecznie użyteczne	465	346	394
Roboty publiczne	39	28	28

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.5. Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej (CIS) realizuje zadania z zakresu integracji społecznej i zawodowej poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Oferta CIS adresowana jest w szczególności do bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, uchodźców realizujących indywidualny program integracji, osób niepełnosprawnych. W 2010 roku w ramach CIS 64 uczestnikom udzielono 2 909 godzin konsultacji.

XI.3.2.6. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są na podstawie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Środki na realizację zadań przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ich wysokość określana jest za pomocą algorytmu.

Tabela XI.27. Koszt realizacji zadań ze środków PFRON w latach 2008-2010 (w PLN)

	2008	2009	2010
Ogółem, w tym:	30 369 852,00	15 166 551,56	12 857 164,35
finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej	6 664 585,00	7 460 883,00	7 460 883,00

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.28. Korzystający ze środków PFRON w latach 2008-2010 według form pomocy

	2008	2009	2010
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	4 520	2 495	2 215
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacji, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 626	2 614	1 201
Dofinansowanie likwidacji barier	2 302	738	289

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.7. Działania realizowane przez MOPS, współfinansowane z UE

W celu podniesienia efektywności pomocy środowiskowej, w 2010 roku realizowano następujące przedsięwzięcia współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Tabela XI.29. Działania realizowane przez MOPS, współfinansowane z UE

Nazwa projektu	Opis projektu	Koszt projektu (w PLN)
Pora na aktywność	Celem projektu jest wzmocnienie aktywności klientów MOPS i ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a w konsekwencji doprowadzenie do ich samodzielności.	5 004 419,69
Streetwork – skuteczny kontakt	Projekt skierowany jest do młodzieży w wieku 15-25 lat, zagrożonej wykluczeniem społecznym, realizowany jest na terenie dzielnic: IV Prądnik Biały, XI Podgórze Duchackie oraz XII Bieżanów – Prokocim. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu integracji społecznej 150 osób z grupy młodzieży – „dzieci ulicy” – poprzez poprawę ich funkcjonowania w szkole, w środowisku rodzinnym, w grupach rówieśniczych.	806 295,14
Małopolska Strefa Aktywizacji i Zatrudnienia	Projekt skierowany jest do osób długotrwale bezrobotnych wymagających działań wzmacniających ich aktywność społeczną i zawodową. W 2010 roku przyjętych do projektu zostało 210 osób. Uczestnicy zostali objęci wsparciem indywidualnym doradców osobistych, równocześnie uczestnicząc w poszczególnych etapach zaplanowanej ścieżki beneficjenta.	76 167,99

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3. Pomoc instytucjonalna świadczona przez System Pomocy Społecznej w Krakowie

W sytuacji gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całonocnych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń. Placówki systemu pomocy społecznej oferują wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, bezdomnych, doświadczających przemocy, z problemami wychowawczymi. Opis placówek dostępny na stronie internetowej: www.mops.krakow.pl.

XI.3.3.1. Domy pomocy społecznej (DPS)**Tabela XI.30. Domy pomocy społecznej w Krakowie w latach 2009-2010**

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
DPS dla osób w podeszłym wieku	3	233	257	3	233	259
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	7	891	1 061	6	799	1 032

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	595	619	3	590	615
DPS dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie	2	190	200	2	192	196
DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	128	135	2	128	137
Ogółem	17	2 037	2 272	16¹	1 942	2 239

¹ DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Krowoderskiej został zlikwidowany w październiku 2010 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, osoba wymagająca z powodu wieku pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy. Rodzinny dom pomocy stanowi formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę w jej miejscu zamieszkania (dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu osób wymagających z powodu wieku wsparcia w tej formie). W 2010 roku w Krakowie istniały 2 placówki z 12 miejscami, korzystało z nich 12 osób.

XI.3.3.2. Ośrodki wsparcia

Tabela XI.31. Ośrodki wsparcia w latach 2009-2010

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych	4	670	1 367	4	670	1 280
Środowiskowe Domy Samopomocy	13	396	474	13	396	484
Ogółem	17	1 066	1 841	17	1 066	1 764

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.3. Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin realizowane są na zlecenie Gminy przez organizacje pozarządowe. Placówki oferują pomoc dla rodzin w formie terapii rodzinnej, indywidualnej, grupowej, poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz diagnozę psychologiczną na potrzeby planu pomocy.

Tabela XI.32. Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba spotkań terapeutycznych	6 375	8 560	9 562
Liczba udzielonych porad specjalistycznych	1 887	1 174	1 464
Liczba rodzin objętych pomocą ośrodków	1 202	1 535	1 379
Liczba ośrodków	3	4	4

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.4. Interwencja kryzysowa

Zadanie interwencji kryzysowej realizowane jest poprzez dotowanie Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz sprawowanie nadzoru nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

Tabela XI.33. Interwencja kryzysowa w latach 2009-2010

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą	1	50	103	1	50	151
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	23	4 608 ¹	1	23	4 779¹
Ogółem	2	73	4 711	2	73	4 930

¹ osoby korzystające ze schronienia i pozostałych form pomocy świadczonych przez Ośrodek

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze**Tabela XI.34. Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w latach 2009-2010**

Typ placówek	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Opiekuńcze	22	765	1 628	22	765	1 506
Specjalistyczne	14	1 372	2 472	14	1 372	2 599
Ogółem	36	2 137	4 100	36	2 137	4 105

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Kiedy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub rodzinnego.

Tabela XI.35. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2009-2010

Typ placówek	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Rodzinne placówki opiekuńczo-wychowawcze	11	82	84	11	82	86
Interwencyjne placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	44	246	2	44	278
Socjalizacyjne placówki opiekuńczo-wychowawcze	9	265	344	9	237	296
Wielofunkcyjne placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	55	110	1	55	90
Socjalizacyjne placówki opiekuńczo-wychowawcze – grupy usamodzielnień	5	130	118	5	130	128
Ogółem	28	576	902	28	548	878

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.6. Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze

Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze realizują zadania na rzecz rodzin: poradnictwo, wsparcie dla rodzin adopcyjnych i zastępczych, szkolenia i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne.

Tabela XI.36. Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w latach 2009-2010

	2009	2010
Liczba placówek	4	4
Liczba osób korzystających	2 082	1 957

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.7. Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych

Tabela XI.37. Ośrodki wsparcia dla bezdomnych w latach 2009-2010

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Noclegownia dla mężczyzn	1	200	500	1	200	682
Schroniska dla kobiet	2	98	202	2	98	154
Ogółem	3	298	702	3	298	836

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.8. Mieszkania chronione

Tabela XI.38. Mieszkania chronione w latach 2009-2010

	2009			2010		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Mieszkania chronione dla osób psychicznie chorych	5	23	42	3	17	25
Mieszkania chronione dla osób bezdomnych	2	11	14	2	11	15
Mieszkania chronione dla usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	3 ¹	6	15	3	16	17
Ogółem	10	40	71	8	44	57

¹ jedno mieszkanie chronione działało do lipca 2009 roku, natomiast nowe zostało uruchomione w październiku 2009 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.9. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo placówkami, stwarzającymi osobom niepełnosprawnym i niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty są finansowane głównie ze środków PFRON.

Tabela XI.39. Warsztaty terapii zajęciowej w latach 2009-2010

	2009	2010
Liczba placówek	14	14
Liczba miejsc	507	507

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.4. Świadczenia socjalne**XI.4.1. Świadczenia rodzinne**

Gmina Miejska Kraków wypłaca wszystkim uprawnionym świadczenia rodzinne, będące formą wsparcia finansowego rodzin, których dochody są poniżej poziomu ustalonego na podstawie badań jako próg wsparcia dochodowego rodzin. W katalogu świadczeń znajdują się: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (m.in. z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej), zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (finansowane z budżetu państwa).

Gmina Miejska Kraków w związku z realizacją polityki prorodzinnej na podstawie Uchwały Rady Miasta Krakowa z dnia 24 maja 2006 roku – jako jedyna gmina wśród gmin ościennych wypłaca również jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (w wysokości 1 000 PLN), finansowaną z budżetu gminy dla rodziców zamieszkujących w Krakowie co najmniej od roku przed dniem urodzenia dziecka.

Przyznawane i wypłacane są także świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Równoległe z działaniami związanymi z przyznaniem osobie uprawnionej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego są podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych. W ramach działań zmierzających do wyegzekwowania zaległości alimentacyjnych podjęto ścisłą współpracę z organami prowadzącymi postępowanie egzekucyjne – przekazywane są informacje o sytuacji zawodowej, zdrowotnej oraz majątkowej dłużnika uzyskane poprzez wywiad alimentacyjny. W przypadku braku współpracy dłużnika alimentacyjnego składany jest wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk. Od 2007 roku na skutek podejmowanych działań nastąpił wzrost kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych – z 1 832 tys. PLN w 2009 roku do 2 103 tys. PLN w 2010 roku.

Tabela XI.40. Liczba świadczeń rodzinnych w latach 2009-2010

Rodzaje świadczeń rodzinnych	Liczba wypłaconych świadczeń	
	2009	2010
Zasiłek rodzinny	302 398	268 917
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	114 677	103 903
urodzenia dziecka	1 919	1 801
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21 302	19 840
samotnego wychowywania dziecka	20 951	19 232
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	18 443	15 599
rozpoczęcia roku szkolnego	14 907	14 260
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	784	841

Rodzaje świadczeń rodzinnych	Liczba wypłaconych świadczeń	
	2009	2010
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	36 371	32 330
Ogółem zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	417 075	372 820
Świadczenia pielęgnacyjne	6 035	9 769
Zasiłki pielęgnacyjne	141 106	142 240
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu Gminy Miejskiej Kraków	8 810	9 411
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	8 413	9 680

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.41. Liczba świadczeniobiorców w latach 2009-2010

	2009	2010
Świadczeniobiorcy ogółem, z tego:	40 324	38 469
pobierający świadczenia rodzinne	35 773	35 138
pobierający świadczenie z funduszu alimentacyjnego	4 551	3 331

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

W 2010 roku nastąpił spadek liczby świadczeniobiorców o 4,6%, przy jednoczesnym wzroście wydatków na świadczenia o 8,2% – z 96 618 794 PLN do 104 508 799 PLN. W związku ze zniesieniem kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego od 1 stycznia 2010 roku obserwuje się znaczny wzrost liczby osób pobierających to świadczenie.

Tabela XI.42. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2009-2010 (w PLN)

Rodzaj świadczenia	2009	2010
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	38 910 927	40 998 683
Świadczenia pielęgnacyjne	2 615 130	5 023 968
Zasiłki pielęgnacyjne	21 588 993	21 762 581
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	8 413 000	9 680 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu Gminy Miejskiej Kraków	8 810 000	9 411 000
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	16 280 744	17 632 567
Ogółem	96 618 794	104 508 799

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.2. Pomoc osobom starszym

Od 1 września 2010 roku decyzje o skierowaniu do zakładu opiekuńczo-leczniczego są wydawane jedynie na pobyt w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Krakowie przy ul. Wielickiej 267 – publicznym zakładzie opieki zdrowotnej utworzonym przez Gminę Miejską Kraków. Zgodnie z §5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 roku (Dz. U. z 2009 r., Nr 140, poz. 1147) w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (Dz. U. z dnia 31 sierpnia 2009 r.), o przyjęciu świadczeniobiorcy do niepublicznego zakładu opiekuńczego decyduje kierownik zakładu opiekuńczego w porozumieniu z lekarzem udzielającym świadczeń w tym zakładzie – Prezydent Miasta Krakowa w tych przypadkach nie wydaje decyzji o skierowaniu.

Tabela XI.43. Liczba wydanych decyzji – skierowań do zakładów opiekuńczo-leczniczych (ZOL) w latach 2009-2010

Zakłady opiekuńczo-lecznicze	Liczba wydanych decyzji	
	2009	2010
ZOL ul. Wielicka 267	617	689
NZOL Czwórka, os. Młodości 9	201	137
NZOL Zgromadzenie Sióstr Felicjanek, ul. Kofłatąja 7	50	49
Zakład Usług Medyczno-Rehabilitacyjnych (ZUMR) Zarządu Okręgowego PCK, os. Złotej Jesieni 1	0	0
NZOL Viva-Med, ul. Siemaszki 17	0	0
NZOZ DOM-MED, ul. Helclów 2	280	138
Ogółem	1 148	1 013

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Spadła liczba wydanych decyzji kierujących do ZOL z powodu braku miejsc w ośrodkach.

XI.4.3. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Tabela XI.44. Liczba wydanych decyzji ustalających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w latach 2009-2010

	2009	2010
Decyzje ustalające prawo do świadczeń zdrowotnych	1 627	1 472

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.4. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Wśród osób ubiegających się o wydanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności były:

- schorzenia narządu ruchu
- choroby psychiczne
- choroby układu oddechowego i krążenia
- choroby neurologiczne (z wyłączeniem epilepsji)

Struktura przyczyn niepełnosprawności w orzeczeniach o niepełnosprawności osób przed ukończeniem 16. roku życia różniła się od struktury w przypadku osób po ukończeniu 16. roku życia. Najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności w młodszej grupie wiekowej były:

- choroby układu oddechowego i krążenia
- choroby psychiczne
- epilepsja
- inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego

Tabela XI.45. Liczba wydanych orzeczeń oraz legitymacji w latach 2008-2010

Rodzaj dokumentu	2008	2009	2010
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	9 442	10 324	9 916
Orzeczenia o niepełnosprawności	984	839	882
Legitymacje osoby niepełnosprawnej ogółem, w tym:	11 444	7 368	6 595
osoby do 16. roku życia	489	341	410
osoby po 16. roku życia	10 955	7 027	6 185

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.5. Opieka nad repatriantami

Rada Miasta Krakowa co roku podejmuje uchwały o zaproszeniu do osiedlenia się na stałe na terenie miasta rodzin polskich z Kazachstanu i innych terenów byłego Związku Radzieckiego. W roku 2010 osiedliły się na terenie Gminy Miejskiej Kraków kolejne 2 rodziny repatriantów zaproszone przez Prezydenta Miasta Krakowa, wskazane Uchwałą Nr XCII/357/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 21 listopada 2007 roku oraz Uchwałą Nr XCI/1221/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 lutego 2010 roku (łącznie 7 osób). Z budżetu Gminy wydano w 2010 roku na ten cel 88 132,04 PLN. Ponadto realizowane są zadania wynikające z ustawy o repatriacji, zgodnie z którą pomocą finansową mogą być objęci wszyscy repatrianci osiedleni na terenie gminy. W 2010 roku na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wypłacono pomoc z budżetu państwa na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w wysokości 63 495,03 PLN.

XI.4.6. Rządowy Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce

Urząd Miasta Krakowa od 2005 roku realizuje zadania wynikające z przystąpienia do wieloletniego, rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce.

Tabela XI.46. Pomoc dla społeczności romskiej w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Liczba dzieci romskich, którym pokryto koszt edukacji przedszkolnej	49	45	39	29
Dofinansowania do zakupu podręczników i przyborów szkolnych	172	175	165	159
Liczba zatrudnionych asystentów romskich	3	3	3	3
Liczba dzieci/rodzin romskich objętych Programem zdrowotnym	61	84	99	48

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.7. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych w 2010 roku podejmował następujące działania, które w sposób znaczący wpłynęły na poprawę warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych:

- Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2007-2010 przyjęty Uchwałą Nr VIII/111/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 marca 2007 roku. W harmonogramie na rok 2010 zaplanowano 80 działań na łączną kwotę 320 673 990 PLN
- Program dostosowania systemu komunikacji miejskiej do obsługi osób niepełnosprawnych. W 2010 roku zaplanowano 17 zadań na kwotę 52 228 648 PLN
- Zadania powierzone dzielnicom z zakresu problematyki osób niepełnosprawnych. W roku 2010 dzielnice miały do zagospodarowania po 90 000 PLN (ogółem kwota 1 620 000 PLN). Łącznie dzielnice wskazały do realizacji 118 zadań, które zostały w całości wykonane
- Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, powołaną przy Prezydencie Miasta Krakowa. Do głównych zadań Rady należy opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta i programów skierowanych do środowiska osób niepełnosprawnych. Ogółem wydano 107 opinii
- Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się. Promocja budownictwa bez barier oraz dostosowania już istniejącej infrastruktury to zadanie konkursu „Kraków bez barier”, którego czwarta edycja odbyła się w 2010 roku. Instytucje, które likwidują bariery architektoniczne są promowane tablicą z logo „Kraków bez barier”. „Turystyka bez barier” – najważniejszym dokonaniem było posadowienie 12 makiet wybranych zabytków na Drodze Królewskiej oraz opracowanie opisu merytorycznego trasy w 2 wersjach językowych w formie tekstu audio i GPS. Serwis „Bez barier” na portalu internetowym „Magiczny Kraków” – w roku 2010 udostępniono najważniejsze procedury Urzędu Miasta Krakowa w języku migowym. Udźwiękowiono aktualności w miejskiej prezentacji internetowej „Magiczny Kraków” i w serwisie „Bez barier”. W 2010 roku serwis odwiedziło 168 736 osób
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji przedsięwzięć integracyjnych. Do najważniejszych przedsięwzięć w ciągu całego roku należy Tydzień Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością”. W 2010 roku jedenasta już edycja tego wydarzenia składała się z 25 imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, w których wzięło udział około 15 000 osób niepeł-

nosprawnych. Drugą ważną imprezą były odbywające się w dniach 15-18 września 2010 roku Europejskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych 2010. W ich ramach Kraków gościł ekipy Austrii i Grecji – łącznie 117 osób, a 17 września na Placu Szczepańskim odbyło się „Powitanie Ognia Olimpijskiego”.

Podsumowanie

W 2010 roku:

- Wzrosła liczba dzieci uczęszczających do żłobków (o 150 osób) oraz czesne płacone w żłobkach (o 15,3 PLN miesięcznie)
- Wzrosła liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej o 5 placówek, tj. o 1%; z tego wzrost zanotowano w przypadku niepublicznych zakładów opieki ambulatoryjnej, a spadek w przypadku liczby zakładów publicznych oraz prywatnych praktyk lekarskich, które podpisały kontrakt z NFZ
- Liczba placówek lecznictwa zamkniętego pozostała bez zmian, ale przyjęto w nich o 2,6% mniej pacjentów niż rok wcześniej
- Nastąpił spadek liczby mieszkańców korzystających z miejskich programów profilaktyki zdrowia – o 25%
- Wzrosła liczba osób doprowadzonych do Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień ogółem o 476 osób, tj. o 4,3%
- Spadła liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
- Liczba rodzin zastępczych spadła o 37, a liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej o 38
- Nastąpił spadek liczby świadczeniobiorców o 7,8%, przy jednoczesnym wzroście wydatków na świadczenia rodzinne o 8,2% (z 96 618 794 PLN do 104 508 799 PLN)

